

NGHIEN CẦU - TRAO NỔI

Trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế nhờ hiện nay nổi lên ngành giáo dục của nước ta phải thay đổi để phù hợp với nhu cầu thực tiễn. Bài viết giúp người học nắm vững các quan niệm, các yêu cầu góp phần nâng cao chất lượng đào tạo hệ vừa làm vừa học theo học chế tín chỉ.

NHỮNG YÊU CẦU TÁC ĐỘNG NÊN CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO HỆ VỪA LÀM VỪA HỌC THEO HỌC CHẾ TÍN CHỈ

Ths. Nguyễn Phước Tài

Khoa Giáo dục Chính trị và Công tác xã hội, NH Nông Thập.

1. Một vai quan trọng chủ đạo trong đào tạo hệ vừa làm vừa học hiện nay

Đào tạo đại học, cao đẳng theo hình thức vừa làm vừa học (VLVH) mà trước đây chúng ta thường gọi là đại học tại chức, cao đẳng tại chức. Trong thời đại hiện nay, loại hình đào tạo này không thể thiếu và được quy định trong Luật giáo dục bởi các yêu cầu sau:

Đào tạo đại học, cao đẳng hệ vừa làm vừa học xuất phát từ yêu cầu thực tiễn khách quan của người học; nhu cầu xã hội. Bởi vì, những người học theo hệ đào tạo này muốn có kiến thức chuyên môn nghiệp vụ để đáp ứng yêu cầu của công việc, của xã hội.

Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ X đã nêu: "Chuyển đổi mọi hình thức giáo dục hiện nay sang mọi hình thức đào tạo giáo dục mở - mọi hình thức xã hội học tập với hệ thống giáo dục suốt đời, đào tạo liên tục, liên thông giữa các bậc học, ngành học; xây dựng và phát triển hệ thống học tập cho mọi người với những hình thức học tập, thực hành linh hoạt bao phủ rộng rãi công bằng xã hội trong giáo dục"; tạo cơ hội cho người lao động được học tập theo năng lực và phù hợp với điều kiện và hoàn cảnh của từng người.

Ủy ban Quốc tế về phát triển giáo dục thuộc tổ chức UNESCO nêu lên bốn trụ cột của giáo dục đó là: Học để biết (Learning to know); học để làm việc (Learning to do); Học để chung sống (Learning to live together) và Học để tồn tại (Learning to be). Với xu thế xã hội hóa giáo dục, việc nâng cao trình độ học vấn không chỉ là yêu cầu để đáp ứng công việc mà còn là nhu cầu của cuộc sống, của xã hội. Học tập suốt đời trước hết là vấn đề của mỗi cá nhân, giúp cho mỗi cá nhân đạt được những kiến thức, kỹ năng và thái độ mới để thích nghi với những thay đổi nhanh chóng của hoàn cảnh xã hội. Việc xây dựng một xã hội học tập và học tập suốt đời trước đây đã được Lenin đề cập đến: "Học, học nữa, học mãi" và quan niệm này rất phù hợp với nhân dân ta, nói với cá nhân loại tồn tại cho đến nay, học tập sẽ giúp con người mở mang kiến thức, nó giúp cho phát triển văn minh, tiến bộ hơn.

Với những lý luận trên về hoạt động giáo dục đào tạo, chúng ta thấy rằng đào tạo hệ vừa làm vừa học đã có những biến chuyển tích cực, đã tạo nên một xã hội học tập và vì vậy trong những năm gần đây hình thức đào tạo này đã phát triển một cách nhanh chóng ở hầu hết các trường đại học, cao đẳng trong cả nước.

2. Các yêu cầu góp phần nâng cao chất lượng đào tạo hệ vừa làm vừa học theo học chế tín chỉ

Trước đây, giáo dục xác định "nhà trường, gia đình và xã hội" là ba yếu tố không thể thiếu trong hoạt động hoạt động đào tạo. Theo cá nhân chúng tôi, còn một yếu tố nữa cũng không kém phần quan trọng trong hoạt động giáo dục đào tạo đó chính là "người học". Bởi vì, theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo thì bắt đầu năm học 2010 tất cả các trường đại học, cao đẳng sẽ chuyển sang một hình thức đào tạo mới đó là đào tạo theo học chế tín chỉ. Phương thức đào tạo mới này với triết lý là tôn trọng người học, lấy người học là trung tâm của quá trình dạy và học. Cũng giống như hệ đào tạo chính quy, chương trình đào tạo hệ vừa làm vừa học theo học chế tín chỉ được xây dựng trên nền tảng triết lý ấy.

2.1. Vai trò của giảng viên

NGHIÊN CẦU - TRAO NỔI

Ngôôi Thay trong hoạt ñông giao dục ñạo tạo nơi chung và trong hoạt ñông ñạo tạo họ vừa làm theo học chế tín chỉ nơi riêng và giữ vai trò quan trọng trong quá trình ñạo tạo, từ xa xưa, dân tộc Việt Nam ñã xác ñịnh "Không thầy ño mày làm nên". Niềm quan trọng ôi cho, ngôôi dạy ñã thể hiện vai trò "trong tài"; "ngôôi to chốc"; "ngôôi hống dân"... trong quá trình truyền thụ kiến thức của mình ñến với ngôôi học, giúp ngôôi học ñịnh hống, phát huy khả năng tự duy ñể tự học, tự nghiên cứu nhằm phát triển toàn diện. Nơi với họ ñạo tạo vừa làm vừa học, nơi họ ngôôi Thay ngoài kiến thức chuyên môn cần phải có sở am hiểu thức tiên phong phú, bởi vì nơi tổng của quá trình dạy học ñã ñồng thay ñổi: nơi tổng là những ngôôi ñã ñi làm, ñã có nên tảng kiến thức chuyên môn...Cho nên trong quá trình giảng dạy nơi tổng này giảng viên phải chú ý nơi môi phương pháp dạy học sao cho phù hợp với học viên.

Bên cạnh ñó, ngôôi Thay phải luôn trau dồi kiến thức lý luận cùng nhờ thức tiên. Niềm hình, về kiến thức lý luận chung thì giảng viên phải sử dụng phương pháp lấy ngôôi học làm trung tâm và tích cực hóa ngôôi học, giúp ngôôi học nắm vững kiến thức ngay trên lớp (những kiến thức ôi bậc liên thông phải có sở kế thừa của bậc ñạo tạo trước ñó). Với nơi tổng học viên là ngôôi ñã tham gia hoạt ñông thức tiên nên ngôôi giảng viên cần khôì xõng, to chốc hống dân phần tự học, tự nghiên cứu ñể học viên vận dụng một cách sáng tạo những kiến thức tự thức tiên của họ vào các buổi semina, thảo luận nhóm trên lớp, ñể từ ñó ngôôi học học tập lẫn nhau. Nơi thức hiện tốt nhiệm vụ của mình, ngôôi giảng viên phải chuẩn bị cho học viên tình huống sinh ñông ñể học viên tự giải quyết.

2.2. Vai trò của ngôôi học

Socrater cho rằng: "Trí thức của một ngôôi không thể trở thành trí thức của ngôôi khác nếu nhờ ngôôi ñó không tự học lấy¹". Dù ngôôi thay có giỏi bao nhiêu những ngôôi học không có phương pháp tiếp cận trí thức của ngôôi thay, không tự nỗ lực vươn lên thì khó có thể thành công trên con ñường chiếm lĩnh trí thức.

Ñạo tạo họ vừa làm vừa học theo học chế tín chỉ nơi họ ngôôi học phải sắp xếp bố trí thời gian một cách khoa học và hợp lý nhất môi ñảm bảo ñúng phương châm của phương thức ñạo tạo theo học chế tín chỉ. Ngoài việc tham gia ñầy ñủ trên lớp theo quy ñịnh của cô sở ñạo tạo, học viên phải tham gia tích cực các hoạt ñông semina, thảo luận nhóm, mạnh dạn nêu lên những quan ñiểm, ý kiến của mình. Từ ñó các học viên môi học hỏi những kinh nghiệm của nhau. Qua ñây chúng ta thấy rằng tự học là một quá trình hoạt ñông nhận thức ñặc biệt, môi ngôôi học phải tự ñúc kết, tự rèn luyện, tự tìm ra phương pháp riêng cho mình có nhờ thế hoạt ñông ñạo tạo họ vừa làm vừa học nơi riêng và họ ñạo tạo chính quy nơi chung theo học chế tín chỉ môi thức hiện ñúng phương châm của mình.

2.3. Vai trò của cô sở ñạo tạo

Phát huy tích cực việc chủ ñông, sáng tạo trong quá trình dạy – học họ vừa làm vừa học theo học chế tín chỉ là một vận ñể ñang ñồng xa hội ñặc biệt quan tâm trong quá trình ñạo tạo ñại học, cao ñẳng hiện nay. Nơi hoạt ñông ñạo tạo này ñất ñồng hiệu quả cao nơi cô sở ñạo tạo phải có những biện pháp phù hợp, linh hoạt với tổng nơi tổng ngôôi học, cụ thể ñó:

- Xây ñồng nơi dung chương trình ñạo tạo phải cần nơi cả lý thuyết lẫn thức hành (thức tiên), phải có tài liệu hống dân việc tự học, tự nghiên cứu cho học viên một cách hợp nhất nhằm phát huy vai trò chủ ñông và khai thác vốn song kinh nghiệm của ngôôi học.

- Ñầu từ trang thiết bị, phương tiện dạy học ñầy ñủ nhằm ñảm bảo việc thức hành, thí nghiệm phù hợp với thức tiên của xa hội.

¹ Lê Thò Thu Hà: Những quan ñiểm chính trong dạy và học của Australia – Tạp chí Dạy và học ngày nay Số 9/2007

NGHIEN CẦU - TRAO NỎI

- Tỏi chỏc thỏi, kiem tra ñanh gia ngỏoi học phỏi ñỏỏc thỏc hien mot cach ñong loat, nhát quan, khách quan, ñảm bảo ñúng quy che ñạo tạo.

- Lỏỏa chỏn giảng vieny giảng dạy he ñạo tạo vỏỏa lam vỏỏa học phỏi ñảm bảo các yêu cầu nhỏ: trỏnh ñỏi chuyeny mỏn, phỏi cỏi phỏỏng pháp tỏi chỏc lỏp linh hoạt, sáng tạo và cỏi nhiều kinh nghiệm trong thỏc te vey chuyeny mỏn của mình...

- Cỏi sỏ ñạo tạo cần ñỏi mỏi vieny bieny soạn giao trỏnh, tài lieny phục vụ dạy học nhảm cụng cấp kieny thỏc mỏi, "kỏp thỏi ñải" cho học vieny.

2.4. Vai trỏi của xã hỏi

Ñạo tạo he vỏỏa lam vỏỏa học ñang ly ra là mot loai hình ñạo tạo rất hay, ñong gỏp tích cỏc vào vieny nang cao chất lỏỏng giao dục và xã hỏi hoa học tập trong thỏi ñải ngay nay. Thỏi ñỏng, thỏc tieny cho thay he ñạo tạo nay ñải cỏi nhiều bất cấp, không ñáp ỏng nhu cầu xã hỏi, và trong cỏi che hien nay sẽ rất khó ñể cỏi ñỏi mỏi.

Trong ñỏng năm qua, mot vai ñỏi phỏỏng ñang cỏi sỏi phán biety giỏỏa he ñạo tạo chính quy và vỏỏa lam vỏỏa học mot cach rỏi net. Cui the, năm 2010, Sỏi Nỏi vủ của TP. Ñủ Nang, Hà Nam, Quang Nam...không tuyền dưng ngỏoi tốt nghiệp tại chỏc gay bỏc xúc cho xã hỏi và ngỏoi học. Lý do mà các tẻnh "nỏi không" vỏi he ñạo tạo nay là "chất lỏỏng ñạo tạo kém, ngỏoi học không ñủ trỏnh ñỏi ñể ñảm nhận cụng vieny".

Vỏi thỏng tin nhỏ vay, Bỏi GD-ÑT ñủ ñỏỏa ra chui trỏỏng siety chat vieny quan lý ñạo tạo tại chỏc bang cach giao chỏi tuyền sieny ñỏỏa vào nang lỏỏc thỏc te của nha trỏỏng (chui trỏỏng nay cụng giỏng nhỏ vieny áp dụng ñỏi vỏi ñạo tạo he chính quy). Thỏc te cho thay, mot vai nam gan ñải quy mỏ ñạo tạo các he không chính quy ỏi ñỏng ÑH lỏn cụng phỏi thu hẹp do nhu cầu giảm nhỏ trỏỏng ÑH Kinh te quỏc ñản, ÑH Bạch khoa, ÑH Giao thỏng vản tải, ÑH Luật,... Phỏi Hieu trỏỏng ÑH Xáy ñỏng Phạm Duy Hoa cho biety: " Ñủ năm học 2012-2013, nha trỏỏng ñỏỏc giao chỏi tuyền ñạo tạo tại chỏc 1.400 SV ñỏng thỏc te chỏi tuyền ñỏỏc 630 SV (ñắt 45%)²".

Vỏi quy ñỏnh của Bỏi GD-ÑT và cach nhìn nhận ỏi mot vai ñỏi phỏỏng nhỏ the, ñẻ ñỏng năm gan ñải các cỏi sỏ ñạo tạo ñắt vủ ñể chất lỏỏng lẻn hàng ñủ và ngỏoi học cụng thay ñỏi cach học, cach suy nghĩ của mình vey loai hình ñạo tạo nay. Do ñỏ, xã hỏi cần cỏi cai nhìn thien cảm hỏn ñể cho ngỏoi học thỏc hien ñỏỏc mong muỏn của hỏi ñỏi là nang cao trỏnh ñỏi chuyeny mỏn, nghiệp vụ.

Tom lại, vieny nang cao chất lỏỏng mot cach toan dieny loai hình ñạo tạo vỏỏa lam vỏỏa học theo học che tẻn chỏi ỏi các trỏỏng ÑH, CÑ trong ñieu kieny hien nay là mot vieny lam rất cần thiet và khó thỏc hien. Tuy nhiên theo ý kieny của chung tỏi thì ñể nang cao chất lỏỏng và hieu qua của loai hình ñạo tạo nay thì ñỏi hỏi phỏi cỏi sỏi phỏi hỏp mot cach linh hoạt giỏỏa bỏn yêu tỏi: Nha trỏỏng, gia ñinh, xã hỏi và ngỏoi học.

TAI LIEN THAM KHAO

1. Bỏi Giao dục và ñạo tạo, Quyet ñỏnh sỏi 36/2007/QÑ-BGD&ÑT ngày 28.06.2007 vey vieny ban hành Quy che ñạo tạo ñải học và cao ñang hình thỏc vỏỏa lam vỏỏa học.
2. Bỏi Giao dục và ñạo tạo, Quyet ñỏnh sỏi 43/2007/QÑ-BGD&ÑT ngày 15.8.2007 vey vieny ban hành Quy che ñạo tạo ñải học và cao ñang he chính quy theo he thỏng tẻn chỏi.
3. Bỏi Giao dục và ñạo tạo, Quyet ñỏnh sỏi 06/2008/QÑ-BGD&ÑT ngày 13.02.2008 vey vieny ban hành Quy ñỏnh lieny thỏng trỏnh ñỏi ñải học, cao ñang.
4. Vản kieny Ñải hỏi X của Ñang cụng sản Viety Nam.
5. Lẻ Thỏ Thu Hà: Ñỏng quan ñiem chính trong dạy và học của Australia – Tạp chí Dạy và học ngay nay Sỏi 9/2007.

² Thỏng tin tại: <http://www.nhandan.com.vn/cuoituan/chuyen-de/item/21001202.html>

NGHIEN CÖU - TRAO NÖI

6. <http://www.nhandan.com.vn/cuoituan/chuyen-de/item/21001202.html>